

Klasa: UP/I 034-03/14-01/014
Urbroj: 580-05/76-2014-004
Zagreb, 10. rujna 2014.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja na temelju članka 31., članka 38. stavaka 5. i 9. te članka 58. stavka 1. točke 15. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, brojevi: 79/09 i 80/13), postupajući po inicijativi poduzetnika Zlatni lipanj j.d.o.o., sa sjedištem u Zlatar Bistrici, Kolodvorska 4a, zastupanog po opunomoćeniku Hrvoju Šimiću, direktoru, za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja protiv poduzetnika Hrvatske šume d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Ljudevita Farkaša Vukotinovića 2, zastupanog po opunomoćenicima Ivanu Paveliću, predsjedniku uprave i Mariji Vekić, članu uprave, na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: Mladen Cerovac, mag.iur., predsjednik Vijeća, Vesna Patrlj, dipl.iur., zamjenica predsjednika Vijeća, Denis Matić, dipl.iur., mr.sc. Ljiljana Pavlic, dipl.oec. i mr.sc. Tatjana Peroković, dipl.oec., članovi Vijeća, sa sjednice 31/2014., održane 10. rujna 2014., donosi sljedeće

RJEŠENJE

Inicijativa se odbacuje jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.

OBRAZLOŽENJE

1. Inicijativa za pokretanje postupka

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) zaprimila je 16. lipnja 2014., sukladno članku 37. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, brojevi: 79/09 i 80/13; dalje: ZZTN), inicijativu poduzetnika Zlatni lipanj j.d.o.o., sa sjedištem u Zlatar Bistrici, Kolodvorska 4a (dalje: podnositelj inicijative ili Zlatni lipanj), za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja, u smislu članaka 8. i 13. ZZTN-a, protiv poduzetnika Hrvatske šume d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Ljudevita Farkaša Vukotinovića 2 (dalje: Hrvatske šume), s prijedlogom za određivanje privremene mjere sukladno članku 51. ZZTN-a.

Podnositelj inicijative, u bitnome, navodi kako je poduzetnik Hrvatske šume zloupotrijebio vladajući položaj na način da mu je onemogućio obavljanje poduzetničke djelatnosti sakupljanja samoniklog bilja svojte smilje (*Helichrysum italicum L.*) na područjima Zadarske, Šibensko-kninske, Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije, odnosno nametanjem nepoštenih cijena na tržištu. Navodi kako je na temelju rješenja Ministarstva zaštite okoliša i prirode, klase: UP/I 612-07/14-41/88, urbroja: 517-07-1-1-2-14-2, od 9. svibnja 2014., uputio 12. svibnja 2014. zahtjev za zaključenje ugovora o sakupljanju samoniklog i aromatičnog bilja Hrvatskim šumama, Upravi šuma, podružnici Split (dalje: UŠP Split), pri čemu je praksa proteklih godina bila da se nakon dostave pisanog zahtjeva u roku

od tjedan dana zaključi rečeni ugovor, što sada nije slučaj.

Slijedom navedenoga, podnositelj inicijative predlaže donošenje privremene mjere kojom će se naložiti Hrvatskim šumama neodložno zaključenje navedenog ugovora s njime.

2. Prethodno ispitivanje stanja na mjerodavnom tržištu

Kako bi se utvrdile sve činjenične i pravne okolnosti u svrhu utvrđivanja ima li u konkretnom slučaju uvjeta za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja, sukladno odredbi članka 39. ZZTN-a, a u svezi s člancima 8. i/ili 13. ZZTN-a, Agencija je, na temelju odredbe članka 32. točke 1. a) i b) ZZTN-a, dopisom od 2. srpnja 2014. zatražila očitovanje, podatke i relevantnu dokumentaciju od tog poduzetnika.

2.1. Očitovanje Hrvatskih šuma

Poduzetnik Hrvatske šume udovoljio je traženom zahtjevu Agencije podneskom zaprimljenim u Agenciji 25. srpnja 2014. te se, u bitnome, očitovao kako slijedi.

Podnositelj inicijative, prije podnošenja predmetne inicijative Agenciji, odnosno dana 10. lipnja 2014., sklopio je s Hrvatskim šumama ugovor o sakupljanju samoniklih i aromatičnih bilja vrste: smilje (u količini do 200 000 kg u svježem stanju), lovor (u količini do 20 000 kg u svježem stanju) i konoplja (u količini do 10 000 kg u svježem stanju) u svrhu prerade, trgovine i drugog prometa bilja, sukladno rješenju Ministarstva zaštite okoliša i prirode, klase: UP/I 612-07/14-41/88, urbroja: 517-07-1-1-2-14-2, od 9. svibnja 2014.

Nadalje, rečeni poduzetnik objašnjava kako je prije sklapanja ugovora s njime potrebno priložiti i instrumente osiguranja plaćanja sukladno Odluci Uprave Hrvatskih šuma, urbroja: DIR-10-ŽŽB-2013-3004/01, od 11. ožujka 2014. Stoga je Uprava šuma podružnice Split (dalje: UPŠ Split), dopisom od 14. svibnja 2014., pozvala podnositelja inicijative da dostavi jednu bjanko zadužnicu i potvrdu o upisu iste u Registar zadužnica i bjanko zadužnica. Ujedno je istim dopisom zatraženo da se Zlatni lipanj očituje o tome na kojemu području će sakupljati ljekovito bilje smilje budući da je u predmetnom rješenju Ministarstva zaštite okoliša i prirode navedeno da je ljekovito bilje smilje dopušteno sakupljati u razdoblju od 1. lipnja do 1. kolovoza 2014. na području sljedećih županija: Dubrovačko-neretvanske, Splitsko-dalmatinske, Šibensko-kninske i Zadarske, dok je na ostalim područjima dopušteno sakupljanje istog bilja u razdoblju od 15. lipnja do 15. kolovoza 2014. Podnositelj inicijative dostavio je bjanko zadužnicu i potvrdu, dok se u pogledu područja na kojemu bi se sakupljalo bilje nije očitovao.

Nakon prikupljene dokumentacije, dana 10. lipnja 2014. sklopljen je predmetni ugovor između Hrvatskih šuma i Zlatnog lipnja. Pri tome, Hrvatske šume ističu kako rečeni ugovor nije mogao biti sklopljen ranije, odnosno tjedan dana nakon dostave pisanog zahtjeva kako to navodi podnositelj inicijative, jer je Zlatni lipanj dostavio tražene dokumente tek 30. svibnja 2014.

U pogledu ostalih zatraženih bilja vrste: kadulja, vrisak, šmrika, Hrvatske šume naglašavaju kako nije potrebno ishoditi dopuštenje za sakupljanje od nadležnog ministarstva jer se ne radi o zaštićenim biljkama te je dana 27. lipnja 2014. s podnositeljem inicijative sklopljen Dodatak ugovora, urbroja: DIR-07-14-3598/04, kojim se dozvoljava sakupljanje navedenih vrsta ljekovitih i aromatičnih bilja. Hrvatske šume posebno naglašavaju kako su uvjeti za sklapanje ugovora o sakupljanju ljekovitog i aromatičnog bilja bili identični prema svim fizičkim i pravim osobama, odnosno kako se podnositelj inicijative nije nalazio u neravnopravnom položaju u odnosu na konkurenciju.

U odnosu na navode podnositelja inicijative kako su nametnule nepoštene cijene za sakupljanje samoniklog bilja, Hrvatske šume navode kako se visina naknade za sakupljanje ljekovitog i aromatičnog bilja (nedravnih šumskih proizvoda) u svrhu prerade, trgovine i drugog prometa, utvrđuje ovisno o sakupljenoj količini ljekovitog i aromatičnog bilja u svježem stanju, prema članku 8.1.d. Cjenika nedravnih šumskih proizvoda, urbroja: DIR-01-13-7185/07. Navedeni cjenik je dana 20. ožujka 2014., uz prethodnu suglasnost Ministarstva poljoprivrede, donijela Uprava Hrvatskih šuma sukladno članku 5. Pravilnika o korištenju nedravnih šumskih proizvoda i čini njegov sastavni dio. Stupanjem na snagu rečenog Pravilnika prestali su važiti svi opći akti koji reguliraju predmetnu materiju, a time i raniji Cjenici i Odluke Hrvatskih šuma. Stoga Hrvatske šume ističu kako se odredbe cjenika koje su vrijedile ranije nisu mogle primijeniti na način kako je to predložio podnositelj inicijative budući da je zahtjev za sklapanje ugovora radi sakupljanja ljekovitog i aromatičnog bilja podnesen nakon donošenja važećeg Pravilnika o korištenju nedravnih šumskih proizvoda.

3. Činjenice utvrđene tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu

3.1. Posebni propisi

U konkretnom slučaju riječ je o materiji koja je detaljno uređena, između ostalog, sljedećim propisima: Zakon o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj: 80/13; dalje: ZZZP), Zakon o šumama („Narodne novine“, brojevi: 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/2012, 68/2012, 148/2013 i 94/14), Pravilnik o korištenju nedravnih šumskih proizvoda (Ur.br.Dir-01-2013-7185/06 od 20. ožujka 2014.; dalje: Pravilnik o korištenju nedravnih šumskih proizvoda), Pravilnik o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim („Narodne novine“, broj: 99/09; dalje: Pravilnik o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim) i Pravilnik o sakupljanju zaštićenih samoniklih biljaka u svrhu prerade, trgovine i drugog prometa („Narodne novine“, broj: 154/08; dalje: Pravilnik o sakupljanju zaštićenih samoniklih biljaka).

Strogo zaštićene vrste, na prijedlog Državnog zavoda za zaštitu prirode, na temelju Crvenog popisa, vodeći računa o načelu predostrožnosti i ostalim kriterijima propisanim ZZZP-om, proglašava ministar nadležan za zaštitu prirode, sukladno članku 151. ZZZP-a. S tim u svezi, Pravilnikom o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim proglašavaju se „strogo zaštićene“ i „zaštićene“ divlje svojte na temelju Crvenog popisa ugroženih vrsta životinja, biljaka i gljiva Republike Hrvatske, stručne procjene Državnog zavoda za zaštitu prirode te obveza preuzetih međunarodnim sporazumima (članak 1. Pravilnika), koje su navedene u Prilogu III istog Pravilnika, a na kojem popisu je, između ostalog, smilje (*Helichrysum italicum (Roth) G.Don*).

Sukladno članku 64. ZZZP-a, za korištenje zavičajnih divljih vrsta, pravna i fizička osoba dužna je ishoditi dopuštenje ministarstva nadležnog za zaštitu prirode.

Uvidom u podnesak podnositelja inicijative od 16. lipnja 2014. i njemu pripadajuće priloge, razvidno je kako isti ima dopuštenje Ministarstva zaštite okoliša i prirode od 9. svibnja 2014. (rješenje klase: UP/I 612-07/14-41/88, urbroja: 517-07-1-1-2-14-2) za sakupljanje sljedećih biljnih vrsta: *Helichrysum italicum (Roth) G. Don* - smilje (200 000 kg), *Laurus nobilis L.* - lovor (20 000 kg) i *Vitex agnus castus L.* - konopljika (10 000 kg) u svrhu prerade, trgovine i drugog prometa.

Sukladno članku 5. stavku 1. Pravilnika o sakupljanju zaštićenih samoniklih biljaka, Ministarstvo izdaje dopuštenje za sakupljanje samoniklih biljaka i njihovih dijelova radi prerade, trgovine i drugog prometa na temelju zahtjeva koji mogu podnijeti zadruge, obrti i druge pravne i fizičke osobe, obiteljska poljoprivredna gospodarstva ili seljačka domaćinstva, koja su upisana u javni upisnik (upisnik poljoprivrednih gospodarstava prema Zakonu o poljoprivredi, upisnik o minimalnim uvjetima za pružanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvima prema Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti i slični upisnici). Stavak 2. istog

članka rečenog Pravilnika propisuje kako je nositelj dopuštenja koji skuplja samonikle biljke na tuđem zemljištu dužan sakupljanje obavljati uz suglasnost vlasnika ili nositelja prava na prirodnim dobrima.

Pri tome valja istaknuti kako odluku o vremenu i lokaciji na kojoj će se sakupljati i/ili iskorištavati nedrvni šumski proizvodi, kao i načinu korištenja šuma i šumskog zemljišta, sukladno članku 7. Pravilnika o korištenju nedravnih šumskih proizvoda, donose organizacijske jedinice Hrvatskih šuma.

Članak 7. Pravilnika o sakupljanju zaštićenih samoniklih biljaka taksativno navodi što zahtjev za sakupljanje samoniklih biljaka treba sadržavati. Područje sakupljanja, između ostalog, obvezni je i neizostavni podatak predmetnog zahtjeva. Stoga je utvrđeno kako je dopis Hrvatskih šuma UŠP Split upućen podnositelju inicijative, urbroja: ST-02-14-1162/02, od 14. svibnja 2014., a čiju presliku je dostavio Zlatni lipanj u prilogu inicijativi, opravdan.

3.2. Ugovorni odnos

Vezano za poslovnu suradnju između Hrvatskih šuma i podnositelja inicijative, riječ je o poslovnom odnosu poduzetnika koji nisu konkurenti, izravni tržišni takmaci, na tržištu sakupljanja sporednih šumskih proizvoda - ljekovitog i aromatičnog bilja.

Hrvatske šume reguliraju međusobne poslovne odnose s drugim poduzetnicima vezano za sakupljanje smilja na temelju ugovora.

Agencija je izvršila uvid u Ugovor zaključen između poduzetnika Hrvatske šume i podnositelja inicijative od 10. lipnja 2014., a čiju je presliku u privitku podneska od 25. srpnja 2014. dostavio poduzetnik Hrvatske šume. Predmetnim Ugovorom podnositelju inicijative dozvoljava se sakupljanje smilja, lovora i konopljike u svrhu prerade, trgovine i drugog prometa. Usporedbom navedenog Ugovora s Ugovorom sklopljenim s nekim drugim sakupljačima, utvrđeno je da je riječ o tipskom ugovoru istovjetnom ugovorima koje Hrvatske šume sklapaju sa svim drugim sakupljačima. Ujedno je utvrđeno kako Hrvatske šume prema svim poduzetnicima, vezano za sakupljanje smilja, postupaju na jednaki način. Stoga nema indicija da je Zlatni lipanj diskriminiran u odnosu na druge poduzetnike, tržišne takmace, s kojima su Hrvatske šume sklapale predmetne ugovore.

Dodatak ugovora, urbroja: DIR-07-14-3598/04, zaključen je između podnositelja inicijative i Hrvatskih šuma dana 27. lipnja 2014. Iz predmetnog Dodatka ugovora razvidno je kako se, na osnovi zahtjeva podnositelja inicijative, istome dozvoljava sakupljanje kadulje, vriska i šmrike, a za koje nije bilo potrebno ishoditi dopuštenje nadležnog ministarstva,.

Također, preslike predmetnog Ugovora i Dodatka ugovora nesporni su dokaz o tome da je prestao postojati i predmet povodom kojega je poduzetnik Zlatni lipanj prvobitno podnio zahtjev Agenciji, odnosno utvrđeno je kako u konkretnom slučaju ne postoje indicije o tome da Hrvatske šume odbijaju poslovanje s podnositeljem inicijative.

Analizom odredbi navedenog Ugovora, Agencija je utvrdila kako je isti u potpunosti (u formalnom i sadržajnom smislu) usklađen s odredbama ZZTN-a i Uredbe o skupnom izuzeću vertikalnih sporazuma između poduzetnika („Narodne novine”, broj: 37/11), odnosno da isti ne sadrži odredbe koje bi bile u suprotnosti s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

3.3. Ostali prijedlozi podnositelja inicijative

Upravni nadzor nad primjenom odredaba ZZP-a i na temelju njega donesenih propisa obavlja Ministarstvo nadležno za zaštitu prirode, sukladno članku 205. ZZP-a.

Članak 210. stavak 1. ZZP-a propisuje da inspekcijski nadzor nad primjenom ZZP-a i na temelju njega donesenih propisa obavlja inspekcija zaštite prirode u Ministarstvu nadležnom za zaštitu prirode.

Slijedom navedenoga, Agencija nije ulazila u razmatranje prijedloga podnositelja inicijative da Agencija ukine odredbe točke 1.d Cjenika nedravnih šumskih proizvoda broj: DIR-01-13-7185/07, od 20. ožujka 2014.

4. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Na temelju dostavljene dokumentacije i utvrđenog činjeničnog stanja tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće), sukladno ovlastima iz članka 27. i članka 31. ZZTN-a, na sjednici 31/2014., održanoj 10. rujna 2014., razmatralo je navedeni predmet te je donijelo odluku da se inicijativa poduzetnika Zlatni lipanj, u smislu članka 38. stavaka 5. i 9. ZZTN-a, odbaci jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka Agencije po službenoj dužnosti radi utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja protiv poduzetnika Hrvatske šume, u smislu članka 39. ZZTN-a, a primjenom članaka 8. i 13. ZZTN-a.

Vijeće svoju odluku obrazlaže kako slijedi:

Zbog utvrđenja da je prestao postojati predmet povodom kojega je Zlatni lipanj podnio inicijativu, odnosno utvrđenja da Hrvatske šume ne odbijaju poslovanje s podnositeljem inicijative, zbog utvrđenja da tipski Ugovor o sakupljanju bilja u svrhu prerade, trgovine i drugog prometa ne sadrži odredbe koje bi bile u suprotnosti s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja te zbog utvrđenja da Zlatni lipanj nije diskriminiran u odnosu na druge poduzetnike s kojima su Hrvatske šume sklapale predmetni Ugovor, nema indicija da naprijed opisano postupanje Hrvatskih šuma predstavlja sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja u smislu članaka 8. i 13. ZZTN-a.

Slijedom navedenog, predmetna inicijativa ne predstavlja dostatnu indiciju za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja, po službenoj dužnosti, protiv poduzetnika Hrvatske šume, u smislu članka 39. ZZTN-a, a vezano za primjenu članaka 8. i 13. ZZTN-a.

Budući da nema uvjeta za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja protiv poduzetnika Hrvatske šume, odlučivanje o zahtjevu podnositelja inicijative za donošenje privremene mjere protiv naprijed navedenog poduzetnika jest bespredmetno.

Stoga je Agencija, na temelju odluke Vijeća, a primjenom članka 38. stavaka 5. i 9. ZZTN-a, odlučila kao u izreci ovoga rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali nezadovoljna stranka može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovoga rješenja.

Predsjednik Vijeća za
zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag. iur.